

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 M. Popovich, Secretary.

Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень:
 у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Владивиче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:
 UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЗАХІДНЯ ПАРТІЯ В КАНАДІ.

В західних провінціях знову лунає клич: "Створім західну партію!" І цим разом на чолі тих, що підносять цей клич, стоїть ніхто інший, лише Т. Крірар, що ще недавно був "провідником" бовних фермерів у прогресивній партії.

Цей антагонізм заходу до сходу істнує вже від багатьох років. Фермери, придумавши довгати й моргеджам, шукають причини всіх своїх лих. І вони прийшли до закінчення, що причина лежить в "сході, який обдирав нас". Вони уважають схід ворожою країною, заселеною злодіями, що є готові і хочуть кинути на західного фермера.

Це становище західних фермерів є надзвичайно великої ваги для комуністичного руху. Ми повинні старатися зрозуміти ці глибокі почування і представити фермерам дійсний стан справи.

Ця ворожечка заходу до сходу є сама маніфестація класової боротьби. Східна Канада є центром індустріального і фінансового капіталізму в цій країні. Фабрики й банки Канади знаходяться на сході від Великих Озер. З другої знову сторони західна Канада є переважно рільничою — і можна її назвати покірною ділянкою сировою канадського капіталізму.

Антагонізм заходу супроти сходу має, отже, свою основу в економічній географії країни.

Відновлений клич за "західною партією" приходить в часі важких змін в економічному і політичному житті Канади. Перше зовсім мусимо пам'ятати, що прогресивна партія, яка віднесла перемогу в стенових провінціях підчас останніх загальних виборів, не справилася покладених на неї націй. Замість заводити боротьбу з банківними баронами і залізничними королями, вона піддержувала політику класового співробітництва і стала покірним слугою уряду Кінга. І по цілому заході замість в глибоко викорінений бунт фермерів проти цього "хвоста ліберальної партії", Народження "джинджер групи" разом з її зростаючим впливом в аграрних справах є важкими змаганнями, яких не повинно забувати.

Банкіри є заарямовані цим бунтом. Протягом останніх трох тижнів Бенк оф Монреаль радикально змінив свою політику, назначивши західного директора, а за ним пішли негайно два інші банки та зробили те саме.

Що більше, надбавлення загальних виборів і зростаючий бунт проти сходу викликає замішання в ліберальному таборі. Визначні ліберальні менеджери виборчої кампанії відверто признають, що в наступному домініальному парламенті гору будуть посиди за заходом, якщо захід піде свідливо за одну партію. І якщо невдоволення фермерів з Форка і компанії приведе до похороння ліберальних прогресивів і вибору дальших послів з "джинджер групи", то ці політики будуть на добре в таратаках.

Ліберальний уряд старався втихомирити захід при допомозі плану позички для фермерів. А в певних кругах ходить поговорок, що уряд має встановити тверді ціни на шпешенню, щоб показати фермерам, яких добрих приятелів вони мають в ліберальному таборі.

В цю цікаву ситуацію входить містер Крірар — і "The Saskatoon Star". Від довшого часу провідник "Юнайтед Грейс Гроупер" проповідував співробітництво з лібералами. А що до "Стар" то вистарить сказати, що ця газета є одним з органів ліберального уряду Дунніна в Саскчевані.

Крірар, Дуннін і багато інших лібералів та прогресивів починають нахилити до західної партії — а за ними чатує ніхто інший, лише самий прем'єр Маккензі Кінг.

Ми не повинні себе дурити — антагонізм заходу супроти сходу є широко поширений. Такамо є невдоволення фермерів з теперішньої прогресивної машини. Є дуже можливим, що фермери підуть далі на ліво — до "джинджер групи". А цього не люблять банкіри з Монреалу й ліберальні політики з Оттави.

Є отже очевидним, що домагання "західної партії", яке висувають з гори Крірар і "Стар", є свідомою спробою заманити невдоволених фермерів до ліберального табору, розбити їх ряди, саботувати їх спроби вести боротьбу проти банкірів і залізничних королів.

Комуністична Партія Канади мусить виступати проти формування цієї західної партії, мусить визнавати фермерам нікчемний підступ ліберальних політиків, мусить викрити дійсний характер антагонізму заходу до сходу і мусить допомогти фермерам в збудуванню їх власної масової, класової політичної партії.

G. M. Bartolomeo.

КЛАСОВА БОРТЬБА В АНГЛІЇ.

Англійська буржуазія, яка все так хвалася своїми "Тамі", ніяк не може прийти до себе після того солідарного опору англійських майнерів та англійського робітництва взагалі, який вони її поставили кілька тижнів тому назад.

Легко сказати! Адже-ж прем'єр Балдвін примушений був публично підкупити народними грошми англійських капіталістів, щоб лише недопустити майнерів до страйку.

А тепер вже буржуазна преса Англії зі скаженою любов'ю нападає на робітників і на їх передових провідників за свої у-

справді фігурою в англійському робітничому русі є те, що англійський майнерський кміт А. Дж. Кук. На його голоту, англійська преса і прокліття буржуазії. Консервативні й ліберальні політики виступають проти нього з такою силою, яку було б дивно бачити в будь-якому іншому русі. Лойд Джордж в статті до "Шпешенс" каже: "Кук, озброєний страйком майнерів, є великою загрозою для уряду Балдвіна, який є озброєний великою кількістю солдатів". "Триумфальний у війні, народний друг у мирі" — каже Лойд Джордж.

Важко зауважити питання: чому сістав побіджений уряд?

Англійські ж майнери боролися не на політичному полі, але на економічному? Вони боролися проти уряду Балдвіна, але проти власних копалень, що хотіли знизити їм платню? Відповідь на ці питання тільки така: або самі члени уряду Балдвіна і сам Балдвін є власниками копалень, або їх союзниками. Інакше-б вони в боротьбу між власниками копалень і їх робітниками не вступали, а вже в якийсь раз не кинували-б власників народним грошми. Так справу стаєть не лише комуністи Англії, але навіть багато лейбористських лідерів зі своїм органом "Дейли Геральд"ом" включно.

Буржуазні газети і лідери Англії закликають англійським робітникам неконституційний поступок. В чому-ж ця неконституційність? В тому, що робітники солідарно боронили себе перед атакою капіталістів? Ну, а солідарний атак капіталістів на робітників є конституційний? Як видно, по демократичному — так. Коли-ж демократична конституція так трактує справу, то робітникам навіть в їх боротьбі за кусок хліба приходить боротися проти демократичних конституцій.

Буржуазія якраз так дивиться на справу і кожний виступ робітників в своїй обороні представляє як неконституційний. Робить вона це для того, щоб під претекстом оборони конституції, горожанського спокою і непопуляризації держави вживати військо й поліцію проти робітників в часі страйку. Економічну й політичну боротьбу робітників буржуазія уважає неконституційною тому, щоб оправдати перед демократичним громадянством і несвідомою, затроєною націоналістичним пошванієм частиною робітництва вживання військо для здушення страйку; щоб в цій "конституційній" роботі мати за собою всі темні сили.

Англійська буржуазна преса тепер цілком свідомо промовує боротьбу гірників з власниками копалень і натискає на те, що то була боротьба трейд-юній проти парламентарного ("народного") уряду. А раз це так, то ліберальна газета "Athenstone Observer" приходить до такого виводу:

"Одинока оборонча лінія, яка тепер стоїть між парламентарним урядом і трейд-юнійною контролею є сила машинних крісів".

Оце-ж і є, нарешті, як Англіїці кажуть, "plain talk". А то демократія все крутила хвостом, все казала, що економіка є економікою, а політика політикою і що в економічній боротьбі між робітниками і роботодавцями парламентарний уряд займає середину і слідує, щоб обидві сторони були однаково трактовані.

Тепер вже ця облуда демократії розвівається. Вже Мек-Доналд зі своєю Партією Праці відходить на задній план. Місце Партії Праці займають вже трейд-юній директно. І не в парламенті, але на полі бою. Лойд Джордж каже:

"Містер Кук (секретар майнерської федерації) своїм методом прямої акції здобув робітникам більші наслідки за три тижні, чим Рамсей Мек-Доналд зміг здобути для них за девять місяців парламентарної боротьби".

Ось в чому причина скаженої злості й лайки англійських капіталістів на адресу трейд-юній. Ось чому Лойд Джордж заговорив про небезпеку для демократії в цілій Європі. Він не бачить виходу з цієї кризи і каже, що англійська демократія, матері європейської демократії, в небезпечі. Чи вистарить у неї смілости і відваги видержати цю небезпеку? — питає Лойд Джордж і відповідає: якщо вона це раз посрамить себе так, як посрамила перед лицем небезпеки майнерського страйку, "радянська система автоматично замінить собою парламентарний уряд. Одинока інша альтернатива була-б — фашистська диктатура".

Ось якою мовою заговорила демократія, побачивши перед собою зорганізовану силу робітництва. Вона цього не сказала навіть тоді, коли до влади в Англії прийшов "робітничий уряд" Мек-Доналда. Бо тоді була собі звичайна парламентарна гра, в якій провадиться прямиа класова боротьба. А в класовій боротьбі ніколи золотий демократичний середина не буває, як під час війни не буває війська на "no men's land".

Робітник.

ДВА СВИТИ.

Перед обличчям смерті молодий робітник-комуніст тов. Ботвін, що вбив у Львові польського провокатора Цехновського — співав з гордою у-смійкою:

А все-ж приїде ще день заплати, Тої судами будем ми...

"Ми!" Не він — Ботвін, а ціла пролетарська класа. І він це знав, бо вмів не за особисті інтереси, а за пролетарську класу, не за "я", а за "МИ".

Комуністи т.т. Рутковскі, Гіберн і Києвскі співали перед розстрілом "Інтернаціонал" і кликали: "Хай живе Комуністична Польща!"

Комуніст т. Степан Мельничук перед розстрілом теж співав "Інтернаціонал".

Комуніст т. Петро Шеремелюк: "Хай живе Революція! Стрляй!"

Комуніст т. Фрідман в Болгарії, стоячи під шибеницею, сам накинув собі на шию петлю і гукував: "Я невинний в замаху на собор, але перед обличчям смерті не відрикаюся від комунізму!"

І скрізь, по цілому світі вірають "робітничі - комуністично по героїськи. Вмирають з такою безстрашністю і впевненістю, як працюють за життя для визволення працюючих мас з капіталістичної неволі. Але ніхто не чув ще, аби який-будь буржуй чи миршавий патріот, до якого наші він не належав-би, вмів так сміло, як вмирають, чи не кожного дня комуністи по різних буржуазних країнах світа. Навпаки, всі ті "горді" пані, що без найменшого жалю підписували сотні смертних присудів, перед обличчям власної смерті ставали тхорами, відрикалися своїх переконань, плакали, розкаювались, благали. Коли крива-

засудити за "державну зраду" на кару смерті.

Якийсь "тоже міністер" Петрушевича др. Селезінка, коли повернув з Відня до Львова, відкрив перед польським судом все того, що "з ідейності" робив в "уряді" Петрушевича. Відпекувався навіть свого підпису на різних "меморіалах", хоч не було сумніву, що він підписував їх.

Або др. Кост Левницький, "міністер" закордонних справ Петрушевича, теж по повероті в Галичину, почав цілувати патники катам українського народу — польським панам.

І ще тисячі-тисячі прикладів можна навести, аби доказати, що найсміливіші і найактивніші члени буржуазної класи не мають сили чесно боротися без помочі наємників: шпійонів,

провокаторів, жандармів і війська. Чому? Тому — що вони здібні тільки до рехішого і розпусного життя коштом інших, тому, що для них переконання це — гроші, а честь це — найбрутальніше шахрайство.

Сьогодні в цілому світі йде завзята боротьба між цими двома світами: робітництвом і буржуазією. І не звважаючи на це, що кожного дня вмирають по тюрмах сотні робітників-комуністів, — робітництво таки переможе. Бо хіба можуть не перемогти ті, які мають таких борців, що перед обличчям смерті гордо і з непохитною надією співають:

А все-ж приїде ще день заплати, Тої судами будем ми...

I. Віктор.

КОМУНІСТ Н. БОТВІН, який 28. липня вбив у Львові провокатора Цехновського.

ПІД ПЯТОЮ РУМУНСЬКИХ БОЯР.

ГОЛОД, АРЕШТИ, ЗЛИДНІ.

Бесарабські втікачі на Радянській Україні розповідають цікаві подробиці про становище в Бесарабії.

Румунський уряд дуже занепокоєний голодом, що набірає великих розмірів і, побоюючись в зв'язку з цим повстання, рішив збільшити в Бесарабії кількість "довідченого" румунського військо та жандармерії. Щоб заховати фактичну причину цього, румунський уряд, а також вся провадна преса поширюють чутки про те, що ніби-то на бесарабському кордоні відбуваються великі диверсії радянського військо, а також про намір радянського військо напасти на Бесарабію. Бесарабські "газети" щодня друкують вигадані телеграми з Москви про те, що радянський уряд має намір захопити Бесарабію збройною силою. Цим провадом румунська влада користується для нових численних арештів. Арештують всіх запідозрених не тільки в симпатіях до комунізму, але й до С.Р.С.Р. Протягом одного тижня, до відомого своїм режимом киньшовського каторжної тюрми доставлено з різних місць Бесарабії понад 500 політичних в'язнів. Крім того, переповнені до краю усі повітові бесарабські тюрми.

Режим для ув'язнених встановлено надзвичайно жорстокий. За найменший протест, політичних в'язнів переводять до карцера і позбавляють повноцінного тюремного пайка. Румунська влада дуже занепокоєна частими випадками непокорності жовнів, переважно Молдави, що стоять у Бесарабії. У зв'язку з цим, всі частини, що перебувають у Бесарабії, профільтрюються: жовнів, Молдави, звільняють звідси і заміняють їх Румунми та Угорцями.

Особливо люте румунська влада у прикордонній зоні. Недалеко до одного села, що лежить на березі Дністра, прибув румунський жандармський загін і запропонував видати більшовиків, що ніби там переходять, а в ночі дають сигнали на радянський беріг. Населення категорично спротивувало цю байку. Тоді начальник жандармського загону оголосив, що він накладає на населення кару в розмірі половини майна усього села і запропонував через 2 години видати "більшовиків". Через те, що населення і далі категорично заявляло, що в їхньому селі нема більшовиків, румунський жандарми почали вигонити селян із хат і через три години в селі не було жадної людини. Селяне звернулись зі скаргою до найближчого повітового префекта, але останній відповів, що жандармерія йому не підлягає і поради звернутися до вищої влади в Букарешті.

Усім селянам, що мешкають на березі Дністра, запропонувано під страхом смертної карни сповіщати прикордонну владу про всіх радянських рибалок, помічених на річці, з метою негайного їх обстрілу.

Втікачі переказують, що в Бесарабії втікає за останні дні сила людей. Через те, що втікати на Україну тяжко, багато втікають до Болгарії, Угорщини та Югославії.

КАТАСТРОФАЛЬНА БУРЯ В ГАЛИЧИНІ.

Дня 17. серпня перейшла широкою смугою понад Східну Галичину раптова й нагальна дощова буря. Над Трускавцем обірвалася хмара; сила домів, м. и. купелеве завеснення, залита й знищена. Теж саме Дрогобицький майже в цілості залитий, що вдалось дощеві тим легше, що люде не мали змоги ставити чола стихії. Як відомо, дрогобицький магістрат закуплює односторонній контракт з місяцем, і в той час, коли календар каже, що на небі повинні світити червоний кружок, дрогобицькі ліхтарні сплять. Тому й потоп ішов у під'їмах.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"!

3 НАШИХ ДНІВ.

Аби горстка капіталістів могла виснажити робітників, які все виробляють, мусять бути армії, суди, поліція, шпійони, провокатори і всякі інші способи оперті на силу. І доки робітництво добровільно зносить своє рабство, то може говорити про все: про Сента Клас, прогібіцію, злочинні скандалі і т. д. Але як тільки заговорить робітництво про свої власні інтереси та про унесення капіталістичної системи, тоді моментально перестав існувати "свобода слова".

Страйкуючих робітників буржуазна преса все трактує, як злочинців. А пресні робітничі піддержують через несвідомість своїми грошми капіталістичну пресу. Чи може бути більша іронія?

Найбільший в історії Європи суд буде в місті Грива, в Болгарії. На лаві обжалованих засяде 500 мушун і жінок, членів Комуністичної і Селянської Партій, яких мають судити за участь в повстанні в 1922 Р. На свідків буде похикано 10 тисяч людей. Прокуратор надіється, що суд видасть наймашше 100 смертних присудів.

А все-ж таки по болгарських тюрмах, селах і містах дзвінко лунають звуки "Інтернаціоналу". Бо хіба є така сила, щоб вбила Правду?

Кривавий бушний німецький цар Вільгельм, який перед власними жовнірами втік в 1918 році до Голландії, сьогодні знову піднімає голову, бо надіється, що як не він, то бодай його син буде знову на німецькому троні. І бушний цар живе собі на "вігнанню" добре і — нудиться. Міліони прокліть висловлених міліонами жовнів в окопах, голуючими жінками і дітьми та нещасними жертвами війни — інвалідами — даремні. Бушний цар Вільгельм був ніби то "інтернований" (увязнений) в прекрасному голландському замку Дорн, окружений діючими і живе в розкоші і дармоїдстві. Але там часами нудиться йому, а коли таки дуже занудиться, тоді з'їздаються різні політики і амбасадори і радять, як-би то розігнати нудьгу бушного царя. Ось недавно вони признали, що нудьга Вільгельма загрожує його "дорогоцінному" здоров'ю і дозволили вихити з замку Дорн на цілий сезон до морських купелів...

Так же один з головних винуватців світової війни бушний цар Вільгельм. А як-же в порівнянні з ним живуть міліони жертв світової війни — інваліди? Немає й одного дня аби в щоденній пресі не було вистіп про розпачливий вчинок воєнного інваліда, який власною рукою закінчив своє біде життя. Бо не тільки нудьга і наслідки ран, які він приніс з війни доводять його до самоубійства, але й безробіття, нужда і голод кидають його в обійми смерті. Однак кривавий Вільгельм II нудиться і тому аляйські урядовці вислали його на кілька місяців до морських купелів...

Грішник підчас сповіди каже попові:

— Яюсь-то я був дуже обжерса і впився, прошу отця духовного...

Пі і: — Ах ти грішнику! Хіба-ж ти не знаєш, що обжерство, це великий гріх і що це вистарить, аби дістатися до пекла?..

Грішник: — ... А потім я здорово побився з комуністами...

Пі і: — Дорогий приятелю, бог милосердний і за цей добрий вчинок відступити тобі найтяжшій гріх. Відійди в спокою і — ділай знову.

Іоась Незможних.